Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 215 (7956).

13 ноябрь 1982 йил, шанба

Баҳоси 3 тийин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1982 йил 12 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми бўлиб ўтди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг топширувига биноан Пленумни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ю. В. Андропов очди ва нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг вафот этганлиги муносабати билан Марказий Комитет Пленуми аъзолари Леонид Ильич Брежневнинг хотирасини бир дақиқа қайғули сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Марказий Комитет Пленуми Коммунистик партия, совет халқи, бутун тараққийпарвар инсоният оғир жудоликка учраганликларини қайд этди. Коммунистик партиянинг, Совет давлатининг, халқаро коммунистик, ишчи ва миллий-озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик учун оташин курашчининг юраги уришдан тўхтади.

Ленинчи Коммунистик партия сафида 50 йилдан кўпроқ вақт бўлган, шундан 18 йил унинг раҳбари лавозимида ишлаган Леонид Ильич Брежнев партия сафларининг жипслигини, Совет Иттифоқининг сиёсий, социал-иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшди. Тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашда у бениҳоя буюк роль ўйнади. Мамлакатимиз турмушидаги буюк зафарлар — индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, Улуғ Ватан урушида совет халқининг тарихий ғалабаси, урушдан кейин Ватанимиз халқ хўжалигини қайта тиклаш, космосни тадқиқ этиш, Совет давлатининг экономикаси, фани ва маданиятини ривожлантиришдаги ҳамма муваффақиятлар Леонид Ильич Брежневнинг номи билан бевосита боғланган бўлиб, унинг номи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, улуғ Ватанимиз тарихига абадий ёзилиб қолди.

Марказий Комитет Пленумининг қатнашчилари марҳумнинг қариндош-уруғлари ва ёр-биродарларига чуқур ҳамдардлик изҳор этдилар.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини сайлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг топширувига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. У. Черненко нутқ сўзлади. У ўртоқ Ю. В. Андроповни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимига сайлашни таклиф қилди.

Пленум ўртоқ Юрий Владимирович Андроповни бир овоздан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайлади.

Сўнгра Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқ сўзлади. У билдирилган юксак ишонч — ўзининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимига сайланганлиги учун Марказий Комитет Пленумига самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС XXVI съезди қарорларида белгилаб берилган коммунистик қурилиш программасини муваффақиятли бажариш учун, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишда давомийликни таъминлаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш, тинчликни мустаҳкамлаш учун, Л. И. Брежнев даврида ўтказиб келинган бутун ленинча ички ва ташқи сиёсатни амалга оширишга ўзимнинг бутун кучим, билимим ва ҳаётий тажрибамни сарфлайман, деб КПСС Марказий Комитетига, Коммунистик партияга ваъда берди.

Шу билан Пленум ўз ишини тамомлади.

Ўртоқ Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

Ўртоқлар!

Партиямиз билан мамлакатимиз, бутун совет халқи оғир жудоликка учради. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, оташин коммунист, совет халқининг содиқ фарзанди — Леонид Ильич Брежневнинг юраги уришдан тўхтади.

Замонамизнинг энг катта сиёсат арбоби ҳаётдан кўз юмди. Ўртоғимиз ва дўстимиз, қалби дарё, саховатли, сезгир ва меҳрибон, мурувватли ва ғоят инсонпарвар одам орамиздан кетди. Ишга астойдил садоқати, ўзига ва бошқаларга нисбатан муросасиз, талабчанлиги, масъулиятли қарорлар қабул этишда донишмандларча эҳтиёткорлиги, тарихнинг кескин бурилишларида принципиаллиги ва дадиллиги, одамларга нисбатан доимо ҳурмат, сезгирлик ва эътибор билан қараши — мана шу ажойиб фазилатлари учун партия билан халқ Леонид Ильични қадрлар ва севар эди.

Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олишни сўрайман.

Леонид Ильич, ўз ҳаётимнинг ҳар бир куни Совет Иттифоқи Коммунистик партиясини, бутун совет мамлакатини тўлқинлантираётган ишлардан ажралмасдир, деб айтар эди. Дарҳақиқат шундай эди.

Мамлакатни индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, Улуғ Ватан уруши ва урушдан кейинги тикланиш, қўриқ ерларнинг ўзлаштирилиши ва космосни тадқиқ этиш — совет халқи меҳнати ва кураши йўлидаги мана шу ҳамма улуғ босқичлар айни вақтда коммунист Леонид Ильич Брежнев таржимаи ҳолининг ҳам босқичларидир.

Улуғ социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг қудрати ўсиши ва ҳар томонлама ҳамкорлигининг чуқурлашиши, жаҳон коммунистик ҳаракатининг давримизда инсоният олдида турган тарихий вазифаларни ҳал этишдаги актив иштироки, ер юзидаги миллий озодлик ва социал тараққиёт барча кучларининг бирдамлиги мустаҳкамланиши Леонид Ильичнинг номи ва ишлари билан чамбарчас боғланган. Леонид Ильич Брежнев миннатдор инсоният хотирасида ҳамиша халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, инсоният боши узра пайдо бўлган жаҳон ядро уруши хавфини тугатиш учун изчил, эҳтиросли ва толмас курашчи бўлиб қолади.

Тинчликни империалистлардан илтимос қилиб олиб бўлмаслигини биз яхши биламиз. Тинчликни Совет Қуролли Кучларининг енгилмас қудратига таянибгина ҳимоя қилиш мумкин. Леонид Ильич партия ва давлатнинг раҳбари сифатида, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси сифатида мамлакатнинг мудофаа қобилияти ҳозирги замон талаблари даражасида бўлиши учун доимо эътибор бериб келди.

Сурункасига ўн саккиз йил Леонид Ильич бошчилик қилиб келган партиямиз штабига кирувчи кишилар бу ерда, мана шу залда тўпланишди. Коллектив бўлиб аҳил ишлашни ташкил қилишга, бу штаб тўғри ленинча йўлни очиб боришига Леонид Ильич қанча куч ва қалб кўрини сарфлаганини ҳар биримиз яхши биламиз. Леонид Ильич партиямизнинг ҳозирги ҳаёти ва фаолиятига хос бўлган соғлом маънавий сиёсий муҳитни вужудга келтиришга нақадар бебаҳо ҳисса қўшганини ҳар биримиз яхши биламиз.

Партиямизнинг марксизм-ленинизмни ҳимоя қилиш йўлидаги принципиал кураши, ривожланган социализм назарияси, коммунистик қурилишнинг энг актуал вазифаларини ҳал этиш йўллари ишлаб чиқилганлиги Леонид Ильичнинг номи билан боғланган. Унинг жаҳон коммунистик ҳаракатидаги фаолиятига қардош партиялар, чет эллардаги синфдош қардошларимиз, социализм учун, капитал зулмига қарши, улуғ коммунистик идеалларнинг тантанаси учун курашдаги ўртоқларимиз ҳақли равишда жуда юқори баҳо бердилар.

Леонид Ильич Брежнев фикри-зикри, куч-ғайратлари КПСС XXVI съезди, Марказий Комитетнинг кейинги Пленумлари белгилаб берган иқтисодий, социал ва маданий ривожланишнинг энг катта вазифаларини ҳал этишга қаратилган бир пайтда ҳаётдан кўз юмди. Бу вазифаларни амалга ошириш, партиямиз билан Совет давлатининг Леонид Ильич Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсат йўлини изчиллик билан амалга ошириш — бизнинг энг биринчи бурчимиздир. Шу тариқа биз орамиздан кетган раҳбарнинг порлоқ хотирасини энг яхши тарзда эъзозлаган бўламиз.

Қайғумиз чексиз. Бошимизга тушган мусибат оғир.

Мана шу вазиятда сафларимизни янада маҳкамроқ жипслаштириш, партия Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ бирлашиш, ўз лавозимимизда, ўз ҳаётимизда совет халқининг бахт-саодати учун, тинчликни мустаҳкамлаш учун, коммунизм тантанаси учун имкони борича кўпроқ иш қилиш — ҳар биримизнинг бурчимиздир, ҳар бир коммунистнинг бурчидир.

Совет халқи ўз Коммунистик партиясига астойдил ишонади. Ишонишининг боиси шуки, партия учун совет кишиларининг туб манфаатларидан бошқа манфаатлар бўлган эмас ва бўлмайди ҳам. Бу ишончни оқлаш — коммунистик қурилиш йўлидан олға бориш, социалистик Ватанимизнинг янада равнақ топишига интилиш демакдир.

Ўртоқлар, бизда энг кийин пайтларда ёрдам бериб келган ва ёрдам бераётган, энг мураккаб вазифаларни ҳал этишимизга кўмаклашаётган куч бор. Бу куч — партиямиз сафларининг бирлигидир. Бу куч — партиянинг коллектив донолиги, унинг коллектив раҳбарлигидир, бу куч — партия билан халқнинг бирлигидир.

Бугун Пленумимиз Леонид Ильич Брежнев хотирасини ҳурмат билан эсга олиш ва у ўз умрини бағишлаган ишнинг давом этишини таъминлаш учун тўпланди.

Пленум Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретарини сайлаш тўғрисидаги масалани ҳал этиши лозим.

Ўртоқлардан шу масала хусусидаги фикрларини айтишни сўрайман.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Сиёсий бюро Марказий Комитетнинг ушбу навбатдан ташқари Пленуми қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлашни менга топширди.

Марказий Комитетимизнинг навбатдан ташқари Пленуми ҳақиқатан ҳам фавқулодда характерга эга. Мамлакат билан партия чуқур мотамда. Леонид Ильич Брежнев орамиздан кетди.

Совет халқи қарийб йигирма йил мобайнида партия ва давлатга бошчилик қилиб ўзининг бутун кучи ва зўр қобилиятини совет кишиларининг бахт-саодати йўлида, мамлакатимизда коммунистик қурилиш иши йўлида сарфлаган атоқли раҳбаридан жудо бўлди. Инсоният тинчлик, озодлик ва

(Давоми иккинчи бетда).

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

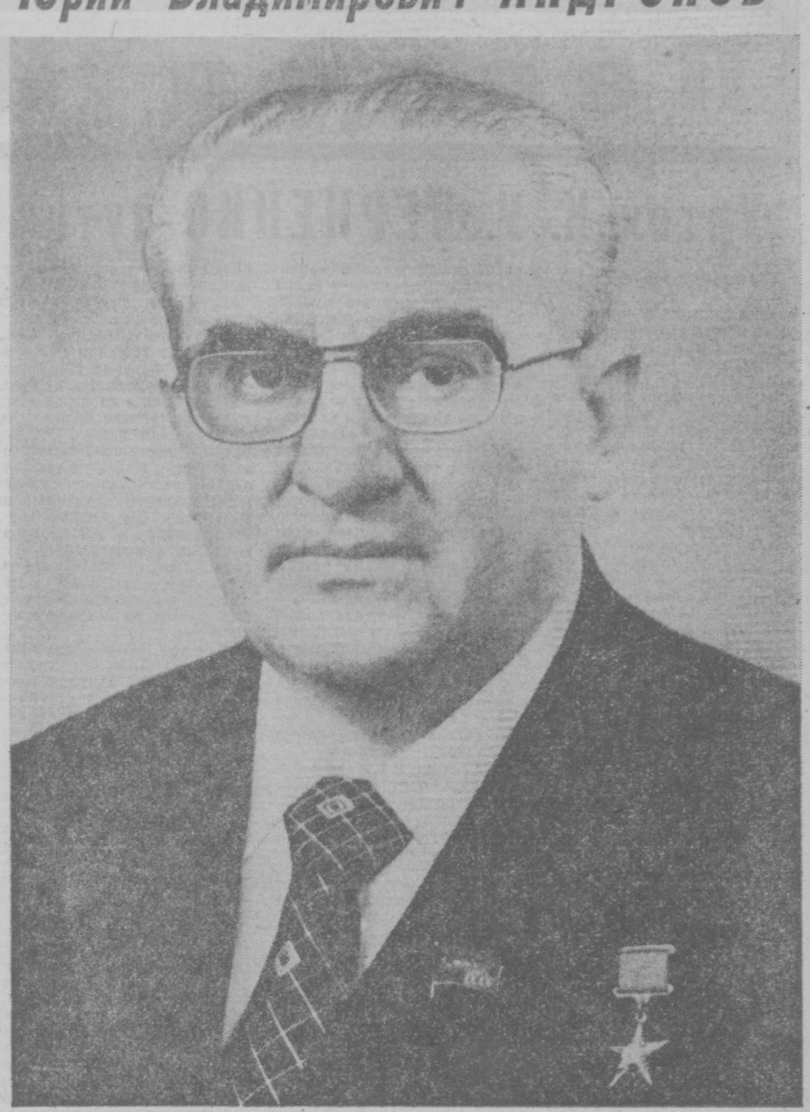

Юрий Владимирович Андропов 1914 йил 15 июнда Ставрополь ўлкасининг Нагутская станциясида темирйўлчи оиласида туғилди. Олий маълумотли, 1939 йилдан КПСС аъзоси.

Ўн олти яшар комсомоллик чоғида Ю. В. Андропов Шимолий Осетия АССРнинг Моздок шаҳрида ишчи эди. Сўнгра унинг меҳнатдаги таржимаи ҳоли Волга пароходчилиги кемаларида давом этди, бу ерда у матрос бўлиб ишлади.

1936 йилдан бошлаб Ю. В. Андропов комсомол ишига ўтади.

У Ярославль областининг Рибинск шаҳридаги сув транспорти техникуми комсомол ташкилотининг бошқа ишлардан озод этилган секретари қилиб сайланди. Тез орада уни ВЛКСМ Марказий Комитетининг Рибинск шаҳридаги Володарский номли кемасозлик корхонаси комсомол ташкилотчиси лавозимига кўтарадилар. 1938 йилда Ярославль областининг комсомоллари Ю. В. Андроповни ВЛКСМ Ярославль область комитетининг биринчи секретари қилиб сайлайдилар. 1940 йилда Ю. В. Андропов Карелия ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари лавозимига сайланади.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидан бошлаб Ю. В. Андропов Карелиядаги партизан ҳаракатида актив қатнашади. 1944 йилда Петрозаводск шаҳри фашист босқинчилардан озод қилингандан кейин Ю. В. Андропов партия ишига ўтади. У Петрозаводск шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари, 1947 йилда эса Карелия Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари қилиб сайланади.

1951 йилда Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг қарорига биноан КПСС Марказий Комитетининг аппаратига ўтказилади ва КПСС Марказий Комитетининг инспектори, сўнгра эса кичик бўлимнинг мудири этиб тайинланади.

1953 йилда партия Ю. В. Андроповни дипломатия ишига юборади. У бир неча йил мобайнида СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси бўлди.

1957 йилда Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири лавозимига кўтарилди.

Партиянинг XXII съездида ва ундан кейинги съездларида Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг аъзоси қилиб сайланади.

1962 йилда Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг секретари лавозимига сайланади.

1967 йилнинг майида Ю. В. Андропов СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси этиб тайинланади. Ўша йилнинг июнида у КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайланди.

1982 йил майида Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланди.

1973 йил апрелидан бошлаб Ю. В. Андропов — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

Юрий Владимирович Андропов — бир қанча чақириқ СССР Олий Советининг депутати.

Ю. В. Андропов партиянинг иродаси билан қаерда ишламасин, ҳамма лавозимларда унинг Ленин, партия улуғ ишига садоқати намоён бўлди. У ўзининг бутун кучи, билими ва тажрибасини партия қарорларини амалга оширишга, коммунистик ғояларнинг тантанаси учун курашга сарфлаб келмоқда.

1974 йилда Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби Ю. В. Андроповнинг Ватан олдидаги катта хизматлари учун унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. У тўртта Ленин ордени, Октябрь Революцияси, Қизил Байроқ орденлари, учта Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва медаллар билан мукофотланган.

МОСКВА Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг вафоти муносабати билан совет кишилари, бутун тараққийпарвар инсоният чуқур қайғуда.

12 ноябрь. Москва. Союзлар уйининг Колонна зали мотам либосида. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи,

(Давоми иккинчи бетда).

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИ ДАФН ҚИЛИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ КОМИССИЯСИДАН

Комиссия Леонид Ильич Брежневни дафн этиш маросими 15 ноябрь, душанба куни кундуз соат 12 да Қизил майдонда бўлишини маълум қилади.

Суратда: КПСС Марказий Комитети Пленумининг иштирокчилари ўртоқ Л. И. Брежнев билан видолашмоқдалар.

С. Смирнов ва А. Степанов фотоси.

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

(Боши биринчи бетда).

социал тараққиёт идеаллари учун чинакам толмас, улуғ курашчидан жудо бўлди, деб айта оламиз. Биз, совет коммунистлари, социалистик мамлакатлардаги қардошларимиз, жаҳон коммунистик ҳаракатидаги сафдошларимиз Ленин ишининг истеъдодли давомчисидан, меҳнаткашларнинг манфаатларига астойдил садоқат намунаси бўлиб келган инсондан жудо бўлдик.

Мусибатимизнинг бутун аламини ифодалашга тил ожиз. Аммо шу мотам кунларида ҳаммамиз учун азиз бўлган Леонид Ильичнинг ҳаёт сабоқлари ҳаммамизга буюк мадад бўлиб хизмат қилади.

Леонид Ильич бутун вужуди билан жамият манфаатларини, халқ манфаатларини кўзлаб яшаш истеъдодига тўла-тўкис эга эди. Ўспиринлик йилларидан бошлаб то умрининг охирги кунигача ҳамиша шундай бўлиб келди.

Эзгу тилакларнинг бир ўзигина пуч гап эканини Леонид Ильич яхши билар эди. Тўғри фикрлар айтиш камлик қилади, шу фикрларни аниқ ташкилотчилик иши билан мустаҳкамлаш, уларни кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтириш ва унинг онгига сингдириш лозим. Леонид Ильич одамларни севар эди, у одамларга ишона билар эди.

Леонид Ильич бениҳоя довюрак инсон эди. Буни у Улуғ Ватан урушининг биринчи кунидан сўнгги кунигача қилган ишлари билан исбот этди. У бутун ҳаёт йўлидан мардонавор юриб ўтди. Шу билан бирга у ҳар бир ўртоқдаги дадилликни, ҳар қандай синовлар пайтидаги принципиаллик, матонатни юксак, жуда юксак қадрлар эди.

Леонид Ильич билан ёнма-ён туриш, унинг сўзларини тинглаш, унинг ўткир ақл-идроки, заковати, ҳаётсеварлигини яққол сезиш— у билан биргаликда ишлашга мушарраф бўлган ҳар биримиз учун бир мактаб эди.

Леонид Ильич Брежнев бизга бебаҳо мерос қолдирмоқда. Бизнинг 18 миллионли партиямиз якдил ва жипслашган. Совет халқи партиянинг донолигига сидқидилдан ишонади. Кадрларга нисбатан талабчанлик ва ҳурмат, бузилмас интизом ва дадил фойдали ташаббусларни қўллаб-қувватлаш, бюрократизмнинг ҳар қандай кўринишларига муросасизлик ва омма билан алоқани ривожлантириш тўғрисида, совет жамиятининг чинакам демократизми ҳақида доимо ғамхўрлик қилиш ҳаётимизнинг нормалари бўлиб қолди.

Мана шу раҳбарлик услубини ардоқлаб асраш ва ривожлантириш, Леонид Ильич бизга ўз сўзи ва иши билан васият қилган ҳамма нарсаларни қадрлаш — унинг хотираси олдидаги бурчимиздир, партия ва мамлакат олдидаги бурчимиздир. Партиянинг раҳбар ўзаги, унинг Марказий Комитети, Леонид Ильичнинг ҳал қилувчи иштирокида шаклланган Сиёсий бюро айни шундай бўлиши бунинг мустаҳкам гаровидир. Бизнинг Пленумимиз партиянинг ҳозирги босқичда КПСС XXIII—XXVI съездлари қарорларида аниқ-равшан ва тўла-тўкис ифодалаб берилган ленинча йўлдан бундан буён ҳам қатъият билан олға бораверишини бутун мамлакат олдида, бутун дунё олдида намойиш этади, деб Сиёсий бюро номидан жуда чуқур ишонч изҳор этаман. Леонид Ильич Брежневнинг жуда катта ҳиссаси билан ишлаб чиқилган ва амалга оширилаётган партиямизнинг ички ва ташқи сиёсати комил ишонч, изчиллик ва собитқадамлик билан ўтказилаверади.

Халқ бахт-саодати ва ер юзида тинчликни сақлаб қолиш бизнинг асосий йўлимиз бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва шундай бўлиб қолади.

Бизнинг яхши ўйлаб тузилган муфассал социал-иқтисодий программамиз бор. Экономика тежамли бўлиши керак. Партиянинг кўрсатмаси мана шундай. Бу кўрсатма индустриал ва аграр секторларни техника билан қайта қуроллантиришни, бошқарувни такомиллаштиришни ва, албатта, меҳнатни ташкил этишни яхшилашни, унинг унумдорлигини ўстиришни билдиради. Шу негизда давлатимизнинг экономикаси муттасил ривожлантирилаберади, халқ фаровонлиги оширилаберади. Худди шу негизда мамлакатнинг мудофаа қобилияти мустаҳкамланаберади.

Бизнинг саксонинчи йилларга мўлжалланган муфассал, конкрет Тинчлик программамиз бор. Бу программа халқнинг орзу-умидларига мос келади. Биз ўз олдимизга кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш, можароли вазиятларни бартараф этиш, ядро уруши хавфини тугатиш вазифаларини қўямиз. Биз ўзимиз учун, ўз дўстларимиз учун, дунёдаги барча халқлар учун пухта хавфсизлик бўлишини истаймиз.

Азиз ўртоқлар!

Леонид Ильичнинг вафоти сабабли бошимизга тушган жудоликнинг ўрнини тўлдириш жуда қийинлигини ҳаммамиз англаб турибмиз, албатта. Ҳозир партиядаги ишларни коллектив равишда олиб бориш икки ҳисса, уч ҳисса муҳимдир. Барча партия органларида аҳиллик билан биргаликда ишлаш ҳам коммунистик қурилишда, ҳам халқаро майдондаги фаолиятимизда янгидан янги муваффақиятларни таъминлайди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси вужудга келган аҳволни муҳокама қилиб, менга ўртоқ Юрий Владимирович Андроповни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимига сайлашни Пленумга таклиф қилишни топширди. Унинг таржимаи ҳолини айтиб беришга эҳтиёж бўлмаса керак деб ўйлайман. Юрий Владимирович Ленин партияси ишига садоқатли, фидокор коммунист эканлиги, Леонид Ильичнинг энг яқин сафдоши эканлиги партияга ва мамлакатга яхши маълум.

Юрий Владимирович ички ва ташқи сиёсат, идеология соҳасида кўп қиррали ишлар билан шуғулланиб келган. У комсомолларнинг етакчиси ҳам, йирик партия ходими ҳам, дипломат ҳам бўлган. У социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлашга, давлатимизнинг хавфсизлигини таъминлашга кўп меҳнат сарфлаган.

Леонид Ильич унинг марксча-ленинча эътиқодини, партиявийлигини, кенг билим доирасини, зўр ишчанлиги ва инсоний фазилатларини юксак қадрлар эди.

Барча Сиёсий бюро аъзоларининг фикрича, брежневча раҳбарлик услубини, халқ манфаатлари тўғрисидаги брежневча ғамхўрликни, кадрларга нисбатан брежневча муносабатни, агрессорларнинг кирдикорларига бутун куч билан қарши туриш, тинчликни эҳтиёт қилиб сақлаш ва мустаҳкамлаш қатъиятини Юрий Владимирович жуда яхши ўзлаштириб олган.

Партиявий камтаринлик, бошқа ўртоқларнинг фикрига ҳурмат билан қараш ва, таъбир жоиз бўлса, коллектив бўлиб ишлашга иштиёқмандлик Юрий Владимировичга хос хусусиятлардир. Сиёсий бюронинг якдил фикри шуки, ўртоқ Андропов Марказий Комитетнинг ишончига, партиянинг ишончига лойиқдир.

Азиз ўртоқлар! Биз Леонид Ильичнинг порлоқ хотираси олдида бошимизни эгиб, ўз бунёдкорлик ишимизни тинимсиз давом эттиравераммиз, деб тантанали ваъда берамиз. Леонид Ильич қилишга улгура олмаган ҳамма ишлар, унинг раҳбарлигида партия белгилаган режалар албатта рўёбга чиқарилади.

Суратда: Москва меҳнаткашлари ўртоқ Л. И. Брежнев билан видолашиш учун келдилар. ТАСС телефотоси.

ОҒИР ЖУДОЛИК АЛАМИ

Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли раҳбари, замонамизнинг энг таниқли сиёсий арбоби Леонид Ильич Брежневнинг вафоти тўғрисидаги хабар совет кишиларини чуқур қайғуга солди. Унинг бутун сермазмун, ёрқин ҳаёти Октябрнинг, Ленин партиясининг улуғ ишига, меҳнаткаш халқ манфаатларига бағишланди. Мамлакатда бўлиб ўтаётган мотам митингларида меҳнаткашлар тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи хотирасига чуқур ҳурмат бажо келтириб, ўз сафларини жонажон Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштиришга астойдил интилаётганликларини билдирмоқдалар.

СССР Мудофаа министрлиги шахсий составининг мотам митингини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов очди.

Л. И. Брежнев катта ва ёрқин ҳаёт кечирди, деди у. Сиёсий донишмандлиги ва олисни кўзлаши, сабр-матонати ва фидокорлиги, принципиаллиги ва собитқадамлиги туфайли Леонид Ильич совет халқининг самимий муҳаббати ва ҳурматини қозонди, бутун тараққийпарвар инсоният олдида зўр обрў-эътиборга эришди.

Совет кишилари Леонид Ильичнинг довюрак жангчи, Улуғ Ватан урушининг жанговар комиссари бўлганлигини билар эдилар. У жанговар вазиятнинг энг оғир шароитларида шахсан намуна кўрсатиб ва жўшқин партиявий сўз билан жангчиларни ғалабага руҳлантирар эди.

Леонид Ильич тинчликнинг қадрига яхши етар эди. Улуғ оптимист бўлган Леонид Ильич агрессия ва уруш кучларини жиловлаш мумкинлигига қатъий ишонар, коммунистик қурилиш учун тинч шароитларни таъминлаш йўлида ҳамма ишни қилар эди. Қуролли Кучлар қурилишида сифат жиҳатидан янги босқич унинг номи ва фаолияти билан чамбарчас боғланган эди.

Митингда сўзга чиққан кишилар СССР Қуролли Кучлари жангчиларининг Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслашишга аҳд қилганликларини, бундан буён ҳам совет халқининг тинч меҳнатини бардам туриб ҳимоя қилишга, ўз ватанпарварлик ва интернационал бурчини шараф билан бажаришга доимо тайёр эканликларини билдирдилар.

Москва, Сортировочная локомотив депоси. Митинг ўтказилган цех мотам либосида. Корхона меҳнатчилари қайғули сукунат ичра шу ерга тўпландилар. Митинг қатнашчилари Леонид Ильич портретларини кўтариб келдилар.

Электровоз машинисти, Москва Советининг депутати А. Абрамовга сўз берилади.

— Оташин большевик, улуғ Ленин ишининг толмас давомчиси, қалби дарё инсон, юксак фазилатлар соҳибининг юраги уришдан тўхтаганига ишониш қийин, — дейди у.—Леонид Ильич халқ билан доимо чамбарчас алоқада эди. У оддий кишилар ҳақида, уларнинг иш, турмуш, дам олиш шароитларини яхшилаш тўғрисида ленинча чуқур эътибор ва меҳрибонлик қилар эди. Шу қайғули кунларда биз ҳаммамиз КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фидокорона меҳнатимиз. марҳум ўзининг бутун умрини бағишлаган коммунизм ишига садоқатимиз Л И. Брежневни энг яхши тарзда эслаш эканлигини яхши тушунамиз.

Қарағанда областидаги «Первомайский» совхозида бўлиб ўтган митингда хўжалик парткомининг секретари, дастлабки чўлқуварлардан бири З. Тўқбулатов бундай деди:

— Қозоғистоннинг бепоён даштларида янги-янги хўжаликлар барпо этилишида, агро шаҳарчалар қад кўтаришида Леонид Ильичнинг хизматлари жуда катта. Леонид Ильич бизнинг хўжалигимизга келганида у билан учрашиш бахтига мушарраф бўлганман. Биз, дастлабки чўлқуварлар уни «Қўриқ командарми» дер эдик. У янги ерларни обод қилаётган деҳқонларнинг ишларига алоҳида сезгирлик ва меҳрибонлик билан қарар эди. Ўшандан бери қарийб ўттиз йил ўтди—чўлқуварларнинг янги авлоди вояга етиб, оталарининг шуҳратига шуҳрат қўшмоқда. Кашшофларнинг эстафетаси ишончли қўллардадир.

Леонид Ильич Брежневнинг вафоти тўғрисидаги хабар Молдавия меҳнаткашларининг юрак-бағрини ўртаб юборди. Эллигинчи йилларнинг бошларида у республика партия ташкилотига бошчилик қилган эди.

Григориполь агросаноат бирлашмаси коллективининг юзлаб сабзавоткорлари, консерва заводининг ишчилари мотам митингига тўпландилар.

—Энди сафимизда Леонид Ильичнинг йўқлигини ўйлаш бизни қайғуга солади,—дейди созловчи И. Томаненку, — шу қайғули кунларда биз қишлоқ хўжалиги ходимлари коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун куч ва ғайратимизни аямаймиз, деб қасамёд қиламиз. СССРнинг Озиқ-овқат программасини Леонид Ильич тузиб берди. Ҳозир биз шу программани рўёбга чиқаришга бутун кучимизни сарфлаяпмиз.

Рустави металлургия заводининг пўлат қуювчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Ломидзе кўп минг кишилик коллективнинг митингида сўзга чиқиб бундай деди:

—Леонид Ильич Брежнев ўзининг бутун умрини Коммунистик партия ишига садоқат билан хизмат қилишга бағишлади. Совет кишилари КПССни ўзининг синалган коллектив йўлбошчиси, доно раҳбари ва ташкилотчиси деб билади. Биз халқимизнинг содиқ фарзанди вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғу изҳор этар эканмиз, бутун кучимиз ва билимимизни коммунизм қуриш ишига сарфлашга азму қарор берганлигимизни билдирамиз.

Эстониянинг меҳнат коллективларида бўлиб ўтган мотам митингларининг қатнашчилари Леонид Ильич Брежневнинг Ватан бахт-саодати йўлидаги фаолиятини юксак баҳолаб, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини янада зўр ғайрат билан турмушга татбиқ этишга аҳд қилганликлари тўғрисида гапирдилар.

—Партиямиз, бутун совет халқи, жаҳон коммунистик ҳаракати бошига оғир мусибат тушди,—деди И. Лауристин номидаги Таллин машинасозлик заводининг ишчиси Х. Либлик. —Содиқ ленинчи, Советлар Ватанининг бахт-саодати ва равнақи учун, ер юзида тинчлик учун курашчи инсоннинг юраги уришдан тўхтади. Биз Советлар мамлакатининг ишчилари шу қайғули дақиқаларда икки ҳисса ғайрат билан меҳнат қиламиз, меҳнат самарадорлиги ва сифатини оширамиз, беш йиллик топшириқларини бажариш учун ҳамма чораларни кўрамиз, деб ваъда берамиз.

Донецкдаги «Трудовская» шахтасида мотам митинги бўлиб ўтди.

—Ишчилар синфининг шонли намояндаси, оддий металлургдан партия ва давлат раҳбаригача бўлган йўлни босиб ўтган инсон—Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ сиймоси хотирамизда абадий сақланиб қолади, деб уқтирди тозалаш забойи кон ишчиларининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Полищчук ўз нутқида. Мамлакатимиз меҳнаткашларининг илғор отряди бўлган шахтёрлар доимо совет ишчилар синфининг олдинги сафида бўлиб келдилар ва олдинги сафида бўлаверадилар.

Мамлакатимиз учун қайғули бўлган шу кунларда биз ўз сафларимизни КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз. Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини фидокорона меҳнатимиз билан мустаҳкамлайверамиз.

(ТАСС).

МОСКВА Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

(Боши биринчи бетда).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг раҳбари Леонид Ильич Брежневга сўнгги бор ҳурмат бажо этиш учун келдилар. Улар чуқур сукунат ичра Леонид Ильич билан видолашадилар.

Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Т. Я. Киселев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков ўртоқлар фахрий қоровулда турадилар.

Сўнгра Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарлари марҳумнинг рафиқаси, бошқа оила аъзолари ёнига борадилар, уларга чуқур ҳамдардлик изҳор этадилар.

Соат 13 да Москва меҳнаткашлари Леонид Ильич Брежнев билан видолашиш учун киритила бошлайди. Қизил-қора алвонлар билан безатилган Колонна залидан ишчилар, хизматчилар, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Москва областининг колхозчилари ва совхоз ишчилари, студентлар, ўқувчилар ўта бошлайди.

Улар қайғули сукунатда ўтадилар. Мотам куйлари таралади.

Марҳумнинг боши узра қизил байроқлар қуйи эгиб қўйилган. Тобут қўйилган супача ёнида гулчамбарлар ва гуллар кўп. Бу ерга КПСС Марказий Комитетидан, СССР Олий Совети Президиумидан, СССР Министрлар Советидан, КПСС Москва шаҳар комитетидан ва Москва Советининг ижроия комитетидан, СССР Мудофаа министрлигидан, қариндош-уруғлар ва ёр-биродарлардан гулчамбарлар келтириб қўйилган.

Супача ёнидаги бахмалда Леонид Ильич Брежневнинг Коммунистик партия билан Совет давлати олдидаги жуда катта хизматлари, Улуғ Ватан урушидаги ғалабага, вайрон бўлган хўжаликни қайта тиклашга, Советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга қўшган жуда катта шахсий ҳиссаси, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги актив куч-ғайратлари тақдирланиб берилган Ватаннинг юксак мукофотлари турибди. Мукофотлар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг тўртта «Олтин Юлдуз» медали, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонининг «Ўроқ ва Болға» олтин медали, «Ғалаба» ордени, саккизта Ленин ордени, иккита Октябрь Революцияси ордени, иккита Қизил Байроқ ордени, бошқа орден ва медаллар бор.

Қардош социалистик мамлакатларнинг, бошқа давлатларнинг коммунистик, ишчи ва миллий-озодлик ҳаракати олдидаги, халқлар хавфсизлиги учун курашдаги хизматлари учун Л. И. Брежневга берган мукофотлари ҳам шу ерга қўйилган.

Фахрий қоровул ҳар уч минутда алмашиниб туради. Ишлаб чиқариш илғорлари, партия ва совет ходимлари, таниқли фан ва маданият арбоблари, ҳарбий бошлиқлар, жамоатчилик намояндалари тобут ёнида мотам вахтасида турадилар.

Залга иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларидан, Олий Советлари Президиумларидан ва Министрлар Советларидан, ўлка партия комитетларидан ва ўлка ижроия комитетларидан, область партия комитетлари ва область ижроия комитетларидан, министрликлар ва идоралардан, жамоат ташкилотларидан гулчамбарлар олиб кирилади.

Совет кишилари оғир жудоликка учрадилар, улар бошига қайғули мусибат тушди Колонна залига келувчиларнинг кўплари Леонид Ильични шахсан билар эдилар, чунки у ҳамиша халқ орасида эди, доимо меҳнат аҳли тўғрисида ғамхўрлик қилар эди.

Москванинг Бауман райони вакиллари кириб келадилар. Пойтахтнинг мана шу йирик саноат ва маданият маркази аҳолиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Советида ўз чомларидан депутатлик қилишига неча бор ишонч билдирган эди. У ҳам ўз сайловчиларининг наказларини шараф билан бажариб келган эди.

Партия ветеранлари ўтадилар. Л. И. Брежнев 50 йилдан кўпроқ вақт муқаддам КПССга аъзо бўлиб кирган эди. Шу йиллар мобайнида у партиянинг оддий аъзосидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимигача бўлган йўлни босиб ўтди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янада ривожланиши ва мустаҳкамланиши унинг тинимсиз назарий, сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти билан чамбарчас боғланган. Л. И. Брежнев партия турмуши ленинча нормалари ва раҳбарлик принципларини қайта тиклаш, мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, партиянинг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш соҳасида бебаҳо хизмат қилди.

Совет Қуролли Кучларининг вакиллари залга кириб келадилар. Ветеранлар ва ёш жангчилар Улуғ Ватан уруши йилларининг биринчи кунидан сўнгги кунигача Ватан учун ғоятда мардона жанг қилган, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси лавозимида Совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида кўп иш қилган Л. И. Брежневнинг порлоқ хотирасига таъзим бажо этадилар.

Таниқли илм-фан арбоблари, илмий институтларнинг ва конструкторлик бюроларининг ходимлари ўтадилар. Улар мамлакатнинг фан-техника тараққиётига, ривожланган социализмнинг қудратли моддий-техникавий базасини вужудга келтиришга, космосни ўзлаштиришга бебаҳо ҳисса қўшганлиги учун Леонид Ильич Брежневга чуқур ҳурматларини билдирадилар.

Коммунистлар, барча совет кишилари Леонид Ильич Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти улар учун ҳамиша КПССга, Совет давлатига садоқат билан хизмат қилишнинг илҳомбахш намунаси бўлиб қолади, деб ишонтирадилар. Улар КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорини астойдил маъқуллайдилар ва КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига қилган Мурожаатига коммунистик қурилиш режаларини бажариш йўлида фидокорона меҳнат билан жавоб беришга азму қарор қилганлар.

(ТАСС).

ЛЕНИНЧА ҒОЯВИЙЛИК ТИМСОЛИ

Бутуниттифоқ «Союзузбекгазпром» саноат бирлашмасида Леонид Ильич Брежнев ёрқин хотирасига бағишланган кўп кишилик мотам митинги бўлиб ўтди. Инженер Р. Муҳиддинов ишдаги ўртоқларининг фикр ва туйғуларини изҳор этиб, бундай деди.

— Совет халқининг атоқли фарзанди Леонид Ильич Брежневнинг юраги уришдан тўхтади. Коммунистик қурилиш ишида унинг ижодий ҳиссаси қанчалик катта эканлигини биз ҳаммамиз яхши биламиз. Леонид Ильич раҳбарлиги остида мамлакатимиз экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришди, унинг халқаро майдондаги обрўси мисли сиз ошди. Леонид Ильич миллионлаб кишилар хотирасида тинчлик учун оташин курашчи, ленинча ғоявийлик, изчил интернационализм, революцион оптимизм ва инсонпарварликнинг тимсоли бўлиб қолади.

Мотам митинги қатнашчилари Леонид Ильич Брежнев раҳбарлиги остида ишлаб чиқилган улуғвор планларни амалга оширишда фидокорона меҳнат қилишга тайёр эканликларини изҳор этдилар.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚНИНГ ЧУҚУР ҚАЙҒУСИ

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг юраги уришдан тўхтади. Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, замонамизнинг атоқли сиёсат ва давлат арбоби ҳаётдан кўз юмди. Совет кишилари ишчилар синфининг шонли фарзанди вафот этганлиги тўғрисидаги хабарни чуқур қайғу билан кутиб олдилар.

И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг автомобиль йиғиш корпуси мотам либосида. Корхона турли бўлинмаларининг вакиллари бу ерга митингга келдилар.

— Леонид Ильичнинг номи совет халқининг барча муваффақиятлари билан чамбарчас боғлиқдир. — деди созловчи. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ю. Бародулина. — Мен ўртоқ Л. И. Брежнев «ЗИЛ»га Октябрь революцияси орденини топшириш учун 1976 йилнинг 30 апрелида заводга келган кунни яхши эслайман. Биз, ишчилар Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбари бизнинг турмушимиз, ўй-фикрларимиз, кайфиятимиз билан қанчалик эътибор бериб ва сидқидилдан қизиққанини ҳеч қачон унутмаймиз.

Ҳайдовчи-слесарь Ф. Кранишев, созловчи П. Смирнов ва сўзга чиққан бошқа кишилар ўртоқ Л. И. Брежневнинг хотирасини ҳурмат билан эъзозлаб, совет халқининг жонажон партияга астойдил ишончи тўғрисида, унинг ички ҳамда ташқи сиёсатини тўла-тўкис ва қизғин қўллаб-қувватлашлари ҳақида гапирдилар.

Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводининг юзлаб ишчи ва хизматчилари цехлардан бирининг қизил бурчагига йиғилдилар.

— Биз, ишчилар, — деди митингда пўлат қуювчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Коптев, — Леонид Ильич партия ва давлат фаолиятининг барча лавозимларида ўзининг бутун кучини марксизм-ленинизм улуғ идеалларини рўёбга чиқариш учун сарфлаб келганлигини яхши биламиз. Унинг нутқлари, китоблари, меҳнат аҳлига йўллаган мактублари ва табрикномалари ишчиларга зўр ғайрат бағишлаб, янги ишларга илҳомлантиради. Улар биз учун ҳамиша дастуруламал бўлиб қолади. Барча совет кишилари учун Леонид Ильич Ватанни қандай севиш, ленинча яшаш ва ишлаш, тинчлик ишини ҳормай-толмай қаттиқ туриб ҳимоя қилиш намунаси эди ва шундай бўлиб қолади.

Н. Э. Бауман номидаги Москва олий техника билим юртининг студентлари, ўқитувчилари, ходимлари мамлакатдаги шу бош техника олий мактаби маданият уйининг катта залига келдилар.

— Империализмнинг агрессив доиралари инсониятга икки социал системанинг мухолифлигини тиқиштиришга, атом ҳалокатини яқинлаштиришга уринаётган ҳозирги шароитда Леонид Ильич тинчлик ишига қўшган ҳисса айниқса яққол сезилмоқда, — деб таъкидлади партия комитетининг секретари Н. Лакота. — Тинчлик программаси бизнинг йўлчи юлдузимиз бўлиб келди ва келгусида ҳам шундай бўлиб қолади.

Профессор А. Архаров, ишчи В. Капирин, комсомол комитетининг секретари С. Жуков ва бошқа нотиқлар Леонид Ильичнинг совет халқи олдидаги, халқаро коммунистик ҳаракат олдидаги хизматларига нисбатан ғоят зўр ҳурмат-эҳтиром сўзларини айтдилар.

Л. И. Брежневнинг бевақт вафот этганлиги тўғрисидаги хабар у туғилиб ўсган шаҳар — Днепродзержинск аҳолисининг қалбини қайғу аламга тўлдирди.

Ф. Э. Дзержинский номидаги металлургия заводида кўп минг кишилик мотам митинги бўлди.

— Шу қайғули дамларда биз ҳаммамиз учун азиз бўлган Леонид Ильичнинг номини зўр самимият билан тилга оламиз, — деди корхона директори К. Носов.— Унинг биз, металлургларга нисбатан эътибори ва меҳрибонлиги ёдимиздадир. У Москвадан тез-тез қўнғироқ қилиб, завод реконструкцияси қандай бораётганлиги, кислород конвертор цехи қандай қурилаётганлиги билан қизиқар, қимматли маслаҳатлар ва тавсиялар берар эди. Биз металлурглар жонажон дзержинкамиз ҳамиша олдинги марраларда бўлиши учун бутун кучимиз, билимимиз ва ғайратимизни сарфлаймиз.

18-армия сиёсий бўлимининг бошлиғи Кавказдаги жанглар вақтида партия билетини топширган кишилардан бири — уруш ва меҳнат ветерани А. Куценко ўз нутқида Л. И. Брежнев жанговар таржимаи ҳолининг шонли саҳифаларини эслатиб ўтди.

— Ўша даҳшатли кунларда. — деб таъкидлади у, — комиссар Брежнев шахсий намунаси билан жангчиларни руҳлантириб, олдинги маррада турди. Биз мардлик ва жасурликни, Ватанга астойдил хизмат қилишни ундан ўрганардик. У курашиб келган иш совет кишилари тобора янги-янги авлодларининг фидокорона меҳнатида давом эттирилади.

(ТАСС).

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ

ПЛАНЕТА ЧУҚУР МОТАМ ТУТМОҚДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг вафоти тўғрисидаги хабар дунёда чуқур қайғу билан кутиб олинди. Турли мамлакатларнинг таниқли давлат ва жамоат арбоблари, оммавий ахборот воситалари оғир жудолик муносабати билан таъзия изҳор этиб, социализм ва коммунизм қурилиши ишига, тинчлик учун, жаҳон термоядро урушининг олдини олиш учун курашга шахсан ғоят катта ҳисса қўшган замонамизнинг атоқли ва сиёсий давлат арбоби ҳаётдан кўз юмганлигини қайд этмоқдалар.

Л. И. Брежневнинг вафоти муносабати билан Берлинда ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди. ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер мажлисда нутқ сўзлаб, социалистик ҳамдўстликни ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасидаги, СССР билан ГДР ўртасидаги қардошларча иттифоқни мустаҳкамлаш ишига Л. И. Брежнев ниҳоятда катта ҳисса қўшганлигини таъкидлади. ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси В. И. Ленин тарихий ишининг содиқ давомчиси — Л. И. Брежнев ўз ҳаётини бағишлаган социализм ва тинчлик олижаноб иши йўлидаги курашни давом эттиришга азму қарор берганлигини билдирди.

ВСР радиоси **ВКП Марказий Комитети, ВСР Давлат Кенгаши ва ВСР Министрлар Советининг** ахборотини эшиттирди. Ахборотда, жумладан бундай дейилади: ўртоқ Л. И. Брежнев — улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик учун, социализм ва коммунизм ғалабаси учун толмас курашчи, Вьетнам халқининг улуғ дўстидир. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг вафоти КПСС билан совет халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун партиямиз, бутун халқимиз, бутун тараққийпарвар инсоният учун ҳам катта жудоликдир.

Болгария телеграф агентлиги хабар қилади: «Тинчликсевар инсоният жуда оғир жудоликка учради. Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, буюк назариётчи, истеъдодли ташкилотчи ҳаётдан кўз юмди. Унинг бутун катта, ёрқин ҳаёти Улуғ Октябрь ишига, Ленин партиясига, меҳнаткаш халқ манфаатларига, коммунизм қурилишига тамоман бағишланган эди».

Леонид Ильич Брежнев, дейилади София радиосининг шарҳида, КПСС ва Совет давлатининг атоқли арбоби сифатида миллионлаб кишиларнинг хотирасида қолади. Совет тинчлик программасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ишида Леонид Ильич Брежневнинг хизматлари ҳақиқатан ҳам буюкдир. Совет тинчлик программаси халқларнинг энг муҳим туб манфаатлари ва орзу-умидларига мос бўлиб тушмоқда. Ер куррасининг барча томонларида Л. И. Брежневнинг номи чуқур ҳурмат ва миннатдорчилиқ билан тилга олинмоқда, чунки бу ном халқларнинг тинчлик учун, кескинликни юмшатиш, социал тараққиёт учун кураши билан чамбарчас боғлиқдир.

Венгриянинг МТИ информация агентлиги қайд этади: «Л. И. Брежневнинг бутун кўп қиррали фаолияти, шахсий тақдири советлар мамлакати тарихининг коллективлаштириш ва индустрлаштириш, Улуғ Ватан уруши ва урушдан кейинги тикланиш, қўриқ ерларни ўзлаштириш ва космос тадқиқотларини ташкил этиш каби энг муҳим босқичларидан ажралмасдир. Коммунистик партия Л. И. Брежневни қаерга юбормасин ҳамма жойда социализм ва коммунизм улуғ идеаллари учун жўшқин ғайрат билан астойдил курашди. Совет кишилари, кенг халқаро жамоатчилик советлар мамлакатининг муваффақиятлари ҳамда ютуқларини, изчил тинчликсевар сиёсатини Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси юксак лавозимларидаги тинимсиз фаолияти билан ҳақли равишда чамбарчас боғламоқдалар. Бу изчил тинчликсевар сиёсатни тинчликни қадрлаётган барча кишилар табрикламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар.

«Жаҳон социалистик ҳамдўстлигини жипслаштиришга, Халқаро коммунистик ҳаракатни ривожлантиришга Л. И. Брежнев қўшган ҳисса ғоят каттадир, деб уқтиради **Польшанинг ПАП агентлиги**. КПССнинг халқаро майдондаги сиёсатини — тинчлик ва тинч ҳамкорлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш, империализмнинг агрессив кирдикорларига қатъий зарба бериш сиёсатини шакллантириш ва амалга оширишда Л. И. Брежневнинг хизматлари беқиёсдир. Леонид Ильич ҳаётининг сўнгги дақиқаларигача унинг бутун фикр-ўйлари ва ишлари меҳнат аҳли манфаатларига батамом бўйсундирилган эди. Леонид Ильич меҳнат аҳли билан доимо мустаҳкам алоқа боғлаб келди. Барча қитъалардаги юз миллионлаб кишиларнинг онгида у ленинча ғоявийлик, изчил интернационализм, революцион оптимизм ва инсонпарварлик тимсоли эди ва шундай бўлиб қолади».

Л. И. Брежнев, дейилади **Чехословакиянинг ЧТК агентлиги** хабарида, Совет Иттифоқида коммунистик қурилиш режаларини амалга оширишга ғоят катта ҳисса қўшди. Ривожланган социализм барпо этиш ва коммунизмга ўтиш тўғрисида КПСС XXIII-XXVI съездларининг принципиал йўл-йўриқлари КПССнинг иқтисодий ва социал сиёсатига асос қилиб олинган. Социалистик индустрияни ривожлантириш, Озиқ-овқат программасининг муҳим бўғини бўлган аграр сиёсат, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш проблемалари мана шу масалаларнинг ҳаммаси партия, Л. И. Брежнев бошчилигидаги унинг Марказий Комитети томонидан ижодий ишлаб чиқилган.

Монголия радиосининг шарҳида бундай дейилади: ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш, ядро уруши ёнғинига йўл қўймаслик, бемаъни ва хатарли қуролланиш пойгасини жиловлаш борасида КПСС ва Совет давлати актив собитқадам халқаро фаолиятининг ҳамда ленинчи ташқи сиёсатининг муваффақиятлари — даставвал совет тинчлик программалари ва ташаббуслари самараси бўлиб, уларнинг ишлаб чиқилиши ва амалга оширилиши Л. И. Брежнев номи билан чамбарчас боғлангандир.

КПСС ва Совет давлати изчиллик ва сабот билан ўтказиб келаётган тинчлик сиёсатининг бош меъмори бўлмиш Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти, унинг ядро ҳалокатига йўл қўймасликка қаратилган мислсиз куч-ғайрати, империализмнинг ўта масъулиятсиз, агрессив ва милитаристик кучларини жиловлаш учун олиб борган кураши тарих томонидан тинчликни мустаҳкамлаш ишига, планетани уруш хавфидан қутқариб қолишга қўшилган энг катта ҳисса деб баҳоланади, дейилади **Куба радиосининг** шарҳида. Л. И. Брежнев мустамлакачилик зулмидан халос бўлган, социалистик ривожланиш йўлига, социализм учун кураш йўлига ўтиб олган мамлакатлар билан, сиёсий ва иқтисодий мустақиллик учун курашаётган барча халқлар билан ҳар томонлама самарали алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш борасида тинмай ишлади.

Югославиянинг ТАНЮГ информация агентлиги шарҳида қуйидагилар қайд этилади: Л. И. Брежнев Совет Иттифоқини ривожлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнади. У ўзининг фаолияти билан ҳатто қарама-қарши турган ҳарбий-сиёсий блокдаги атоқли шахсларнинг таҳсинига сазовор бўлди. Чунки у халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган бир қанча таклифлар билан майдонга чиқиб, қуролсизланиш соҳасида ва бошқа соҳаларда АҚШ билан музокаралар олиб бориш имкониятини яратди. Тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ана шу музокараларга боғлиқ бўлади.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг доимий секретариати Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан совет халқига мактуб йўллади. Ташкилотнинг доимий секретариати, дейилади мактубда, иккала қитъадаги Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги 80 дан кўпроқ миллий комитетлари ҳамда ҳаракатимизнинг миллионлаб иштирокчилари номидан Осиё, Африка ва бутун дунё халқларининг миллий озодлик иши учун толмас курашчи — Л. И. Брежнев вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради. Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифаларини бажариб, планета халқларининг империализм, эски ва янги мустамлакачилик ҳамда ирқчилик кучларига қарши кураш ишига шахсан ғоят катта ҳисса қўшди, у ер юзидаги барча халқларнинг тинчлиги ва озодлигини мустаҳкамлашда буюк роль ўйнади. Кескинликни юмшатиш ва тинчлик совет сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда, тинчлик ҳамда социал тараққиёт кучлари позицияларини мустаҳкамлашда бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш учун халқларни сафарбар этишда Л. И. Брежнев қўшган ҳисса беқиёсдир.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти Совет Иттифоқининг Л. И. Брежнев раҳбарлигида тинчликни сақлаш ва янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатиш соҳасидаги куч-ғайратларини, унинг ривожланаётган мамлакатларга берган беғараз ёрдамини юксак қадрлайди. Бирдамлик ташкилоти совет раҳбарининг қўшилмаслик ҳаракатини мустаҳкамлашга қўшган ҳиссасини, унинг Яқин Шарқда араб халқларининг, шу жумладан Фаластин халқининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш асосида адолатли тинчлик ўрнатиш борасидаги куч-ғайратларини, Жанубий Африка ва Намибия халқлари миллий озодлик учун олиб бораётган курашига ҳамиша умид боғлай олиши мумкин бўлган ҳар томонлама маънавий ҳамда моддий ёрдам ва мададни чуқур миннатдорчилик билан эслайди.

Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан Ҳиндистонда 12 ноябрдан бошлаб 3 кунлик мотам эълон қилинди.

Американинг **Эй-Би-Си** ва **Эн-Би-Си** телевизион компаниялари тунги кўрсатувларини тўхтатиб, Л. И. Брежневнинг вафот этганлигини хабар қилдилар. Ҳар иккала компания КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ахбороти текстини эълон қилди. Эй-Би-Си телекомпанияси Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги ҳужжатли репортажни кўрсатди. Репортажга Л. И. Брежневни уруш йилларида тасвирлаган, унинг қўриқ ерларни ўзлаштиришдаги ролини, у КПСС XXV ва XXVI съездларида қилган докладларини кўрсатган кадрлар киритилган. «Л. Брежнев даврида Совет Иттифоқи қудрати жиҳатидан дунёда мислсиз жаҳоншумул давлатга айланди», — деб таъкидлади телекомпаниянинг шарҳчиси.

Л. И. Брежнев, деб ёзади **«Вашингтон пост»** газетаси, ғоят катта сиёсий истеъдодга, раҳбарга хос зўр истеъдодга эга эди. Л. И. Брежнев бошчилик қилган йиллар мобайнида СССР чинакам буюк давлат бўлиб қолди, унинг дунёдаги обрў-эътибори ва таъсири Совет давлатининг бутун тарихи мобайнида энг юқори нуқтага етди. Л. И. Брежнев, деб давом қилади газета, кескинликни юмшатиш сиёсатини актив равишда ўтказиб келди, хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашининг 1975 йил Хельсинкида имзоланган Якунловчи Акти кескинликни юмшатиш сиёсатининг энг катта ютуқларидан бири бўлди. Совет раҳбари кўп йиллар мобайнида ана шу кенгаш чақирилишига эришиш учун сабот билан ҳаракат қилиб келди. Шу кенгашда 35 давлат намояндалари иштирок этдилар ва жумладан, Европада иккинчи жаҳон урушидан кейин таркиб топган чегараларнинг эътироф этилиши мазкур кенгашнинг натижаси бўлган эди. Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимида ишлаган даври Совет давлатини ички ривожлантириш соҳасида ҳам буюк зафарлар билан нишонланди. Бу СССР тарихидаги энг муҳим даврларнинг бири бўлганлиги шубҳасиздир, деб таъкидлайди газета.

«Коммунистик партия раҳбари, маршал, идеолог ва ёзувчи Л. И. Брежнев совет ташқи ва ички сиёсати учун барқарорликни таъминлашга ҳаракат қилди», — деб ёзади **Франс Пресс агентлиги.**

Европа парламентининг раиси **П. Данкерт** Л. И. Брежневни тинчлик ишига содиқ бўлган атоқли раҳбар ва давлат арбоби деб таърифлади. «Л. И. Брежнев уруш вужудга келтирган даҳшатларни ва кулфатларни ўз бошидан кечирган инсон эди, — деди у. — Унинг ана шу шахсий тажрибаси унга совет халқи энди ҳеч қачон шундай кулфатларни бошидан кечирмаслигига эришиш учун қатъият бағишлади».

«Леонид Брежнев, — деб уқтиради **АП агентлиги,** — Совет Иттифоқини кескинликни юмшатиш йўлидан бошлаб борди ва СССРни АҚШ билан ядровий жиҳатдан тенг даражага кўтарилишига шахсан кўмаклашди».

(ТАСС, 11 ноябрь).

ҚАЛБЛАРИМИЗДА МАНГУ ҚОЛАДИ

Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, оташин ватанпарвар, атоқли революционер, тинчлик учун, коммунизм учун курашчи, замонамизнинг жуда катта сиёсат ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежневнинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабар пойтахт областимиз меҳнаткашларини ҳам чуқур қайғуга солди. Ҳозир меҳнат коллективларида бўлиб ўтаётган мотам митингларида ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлилари Леонид Ильич Брежнев вафоти муносабати билан чуқур қайғуларини изҳор этмоқдалар. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг Мурожаатига жавобан юксак онглилик ва уюшқоқлик кўрсатиб, Ленин партияси раҳбарлигида Ватанимиз куч-қудратини янада ошириш учун фидокорона меҳнат қилишга аҳд қилаётирлар.

Тошкент тўқимачилик комбинати. Ишчилар иккинчи тўқув фабрикасининг пролетига чуқур сукут сақлаб бордилар. Бу ерда мотам митинги бўлиб ўтди. Кўпгина тўқимачиларнинг кўзларида ёш. Донгдор йигирувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Жўраева ҳамкасб дугоналарига мурожаат қилади.

—Совет халқи, партиямиз оғир жудоликка учрадилар, —деди у, —азизимиз Леонид Ильич Брежнев вафот этди. Ватанимиз фахрланаётган барча қаҳрамонона ёрқин ишларни ҳақли равишда унинг номи билан боғлаяпмиз. Леонид Ильич ишчидан атоқли партия ва давлат арбоби даражасигача бўлган шонли йўлни босиб ўтди. Бу йўл совет кишиларининг кўпдан-кўп авлодлари учун ҳамиша намуна бўлади. Шу қайғули дамларда коммунизм қуриш, совет халқларининг дўстлигини мустаҳкамлаш ишига содиқ туришга қасамёд қиламиз. Содиқ ленинчи Леонид Ильич Брежнев бутун умрини шу ишга бағишлаганди. Унинг порлоқ хотираси ҳамиша қалбларимизда сақланиб, буюк Ватанимизнинг шон-шарафи йўлидаги янги-янги ғалабаларга даъват этаверади.

Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмаси. Леонид Ильичнинг қора ҳошияга ўралган портретлари кўзга ташланади. Кишилар чуқур қайғуда.

Электрик А. В. Симонов йиғилиш аҳлига мурожаат этиб бундай дейди:

— Ҳаммамизнинг бошимизга тушган мусибатни изҳор этишга сўз тополмайсан киши. Леонид Ильич Брежнев ҳаётдан кўз юмди. Букилмас ленинчи, кишиларнинг бахт-саодати учун, планетада тинчликни сақлаш учун оташин курашчининг қалби уришдан тўхтади. Азиз Леонид Ильич бу ерда, тракторсозлар орасида бўлиб, биз билан самимий суҳбатлашгани, партия ва давлат топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятларимизга қизиққанлиги ҳамон хотирамизда. Унинг меҳнат аҳли, ҳар бир совет республикасининг, шу жумладан социалистик Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг равнақи тўғрисидаги оталарча ғамхўрликларини ҳеч қачон унутмаймиз. Леонид Ильичнинг вафоти муносабати билан Ер юзидаги барча оддий кишилар биз билан бирга мотам тутмоқдалар. Биз шунча йиллардан бери Леонид Ильич бошқариб келган ленинчи Марказий Комитет бошлаб бораётган йўлдан бундан буён ҳам оғишмай бориш учун Коммунистик партия теварагида сафларимизни янада жипслаштирамиз, деб қасамёд қиламиз. Шу бирдан-бир тўғри йўл бўлиб, бизни бу йўлдан ҳеч нарса тойдира олмайди. Шу шонли йўлга садоқат, Ленин ишига садоқат, Леонид Ильичга энг яхши ёдгорлигимиз бўлади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон-техника заводининг юзлаб ишчилари, инженерлари, техниклари, хизматчилари Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эслагани митингга тўпланишди. Улуғ Ватан урушининг ветерани инженер М. Г. Козуб минбарга чиқади.

—Атоқли революционер ва тинчлик учун курашчи, буюк Ленин ишининг давомчисини ўлим орамиздан олиб кетди. Леонид Ильич партиянинг содиқ солдати, Ватан солдати эди. Урушнинг оғир йилларида номи тилларда достон бўлган Кичик ерда жанг қилганман. 18-армия сиёсий бўлимининг бошлиғи полковник Брежнев душман ўти остида биз билан доим бирга эди. У солдатларга партия сўзини етказар, уларни душманга қарши жангга бошлаб борарди. Тинч кунларда ҳам Леонид Ильич шахсан кўрсатган ўрнак халққа, партияга, Ленин ишига садоқат билан хизмат қилишга ҳамиша руҳлантирарди. Биз Леонид Ильич порлоқ келажак сари бошлаб борган байроқни янада маҳкам ушлаймиз.

Тошкент давлат университетининг студентлари ва 1-уйсозлик комбинатининг ишчилари, Тошкент станцияси тепловоз депосининг машинистлари ва кардиология марказининг медиклари, «Средазкабель» бирлашмасининг меҳнаткашлари, «Ўзгипросельстрой» институтининг лойиҳачилари, ўн минглаб тошкентликлар мотам митингларига йиғилиб, Леонид Ильич Брежнев вафоти муносабати билан чуқур қайғуларини изҳор этдилар, юксак онглилик ва уюшқоқлик кўрсатиб, Ленин партиясининг раҳбарлиги остида фидокорона меҳнат билан социалистик Ватан шон-шуҳрати ва қудратини мустаҳкамлаймиз, деб ваъда бердилар. (ЎзТАГ).

Суратда: Тошкентдаги тажриба экскаватор ремонти заводида мотам митинги. Минбарда партия ветерани Е. С. Марецкин.

Л. Гусейнов фотоси.

ЯНГИЙЎЛ

Ленин ўлмас ишининг содиқ давомчиси, тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи Леонид Ильич Брежневнинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабар Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Коммунизм» колхози аъзолари қалбини чуқур қайғуга солди. Хўжалик аъзолари тўпланган мотам митингини колхоз партия ташкилотининг секретари Қ. Қоражонов очди. Ҳамма бир дақиқа сукут сақлаб Леонид Ильич Брежнев хотирасини ёдга олди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, участка бошлиғи Р. Жалолов сўзга чиқади:

— Партиямиз, халқимиз бошига жуда катта жудолик тушди. Букилмас ленинчи, кишиларнинг бахт-саодати, ер юзида тинчликни сақлаш учун оташин курашчининг қалби уришдан тўхтади. Биз Леонид Ильичнинг ер юзида барқарор тинчлик ўрнатилиши учун тинимсиз кураш олиб борганлигини яхши биламиз. Республикамиз қишлоқ хўжалиги, айниқса, пахтачиликни ривожлантириш ҳам унинг номи билан чамбарчас боғлиқдир.

Митингда сўзга чиққан колхоз раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари Т. Бозорбоев, звено бошлиғи, Ленин комсомоли мукофоти лауреати И. Икромов ва бошқалар ҳам Леонид Ильич Брежнев вафоти муносабати билан чуқур қайғуларини изҳор этдилар, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан юксак онглилик, уюшқоқлик кўрсатиб, Ленин партияси атрофида янада мустаҳкам жипслашишга, фидокорона меҳнатлари билан коммунистик қурилиш планларининг бажарилишини таъминлашга ваъда бердилар.

ОРЖОНИКИДЗЕ

Мотам митинги Ленин номли колхоз лимонарийсида ҳам бўлиб ўтди. Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг атрофи қора ҳошия билан ўралган портретларини кўтариб олишган. Улар мамлакат бошига тушган оғир қайғуга ҳамдард эканликларини чуқур сукут сақлаб изҳор этдилар.

Мотам митингини колхоз правлениесининг раиси З. Раҳматуллаев очди. Лимонарий директори, республикада хизмат кўрсатган агроном, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий аъзоси З. Фахриддиновга сўз берилади.

Л. И. Брежнев шу йил республикамизга учинчи Ленин ордени топширилиши муносабати билан Тошкентда бўлиб ўтган тантаналарда иштирок этган кезларда хўжалик лимонарийсига ҳам ташриф буюрган эди. У бу ерда колхозчилар, теплица хўжалиги ишчилари билан учрашиб, ўзининг бир қатор фойдали маслаҳатларини берди. Лимонарий ходимлари Л. И. Брежнев кўрсатма ва маслаҳатларини оғишмай амалга оширишга, янада самаралироқ ва баракалироқ меҳнат қилишга, давлатга икки план миқдорида лимон сотишга сўз берган эдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун куч ва ғайратларини аямайдилар.

Шунингдек, митингда сўзга чиққан колхоз партия ташкилотининг секретари У. Самигов ва бошқалар Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан чуқур қайғуда эканликларини билдирдилар. Улар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан фидокорона меҳнат қилишга ваъда бердилар.

ОҚҚЎРҒОН

Алимкент пахта тозалаш заводининг ишчи-хизматчилари корхонада бўлиб ўтган митингда марҳумнинг хотирасига бир неча дақиқа сукут сақладилар. Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани, коммунист, ишчи Сергей Катомахин йиғилиш иштирокчиларига мурожаат қилди.

—Совет халқи, партиямиз ва бутун прогрессив инсоният оғир жудоликка учради. — деди у. — Тинчлик учун курашчи, ҳаммамиз учун қадрдон бўлган Леонид Ильич Брежнев вафот этди. Шу қайғули дамларда коммунизм қуриш, совет халқларининг дўстлигини мустаҳкамлаш ишига содиқ туришга қасамёд этамиз. Унинг порлоқ хотираси ҳамиша қалбларимизда сақланиб, буюк Ватанимизнинг шон-шарафи йўлидаги янги-янги меҳнат ғалабаларига даъват этаверади.

* * *

РАЙОНДАГИ «Оққўрғон» совхозининг юзлаб меҳнаткашлари Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ хотирасини эслагани митингга тўпланишди. Совхоз ишчиси, Улуғ Ватан уруши ветерани Николай Болшиманов йиғилиш аҳлига мурожаат этиб шундай деди:

— Халқимиз бошига тушган бу оғир мусибатни изҳор этишга тили бормайди кишининг. Ленин ишининг содиқ давомчиси, халқлар бахт-саодати учун, ер юзида тинчликни сақлаш учун оташин курашчи Леонид Ильич Брежневнинг қалби уришдан тўхтади. Унинг меҳнат аҳли, ҳар бир совет кишисининг, шу жумладан республикамиз экономикаси ва маданиятининг равнақи йўлидаги оталарча ғамхўрликларини ҳеч қачон унутмаймиз. Биз узоқ йиллардан буён Леонид Ильич бошқариб келган ленинча Марказий Комитет бошлаб бораётган йўлдан бундан буён ҳам оғишмай бориш учун коммунистик партия теварагида янада мустаҳкамроқ жипслашамиз деб қасамёд қиламиз.

БЕКОБОД

ЗАФАР. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг вафоти 80 минг тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этиш йўлида тер тўкаётган бекободликлар қалбига ҳам қаттиқ ларза солди. Меҳнаткашларнинг юзлаб вакиллари умумхалқ мотамини изҳор этиш учун район марказига тўпландилар. Сукут сақлаб турганларнинг қўлларида Леонид Ильичнинг қора ҳошияга ўралган портретлари кўзга ташланади. Мамлакат ва иттифоқдош республикаларнинг эгиб қўйилган байроқлари халқнинг чуқур изтиробда эканлигидан далолат бериб турибди.

Район партия комитетининг биринчи секретари Э. Ҳатамов мотам митингини кириш нутқи билан очиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини ўқиб эшиттирди. Сўзга чиққан район комсомол комитетининг биринчи секретари М. Расулов, район халқ маорифи бўлими ходими В. Альфёрова, Зафар посёлка Совети ижроия комитетининг раиси М. Чолаков ва бошқалар Ленин ишининг содиқ давомчисининг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар. Меҳнаткашларни Коммунистик партия раҳбарлиги остида янада жипсроқ уюшишга, фидокорона меҳнатлари билан социалистик Ватанимиз куч-қудратини мустаҳкамлайверишга даъват этдилар.

ТОШКЕНТ

КЕЛЕС. Тошкент районидаги Энгельс номли 27-ўрта мактабнинг педагоглари, ўқувчилари Леонид Ильич Брежневнинг ёрқин хотирасини эслагани митингга тўпланишди. Мактаб илмий бўлимининг мудири Маннон Ортиқов митингни очди.

— Ўзининг бутун ҳаёти мазмунини Ватан ва халқ манфаати йўлидаги кураш ҳамда интилишларда деб билган, давлат ва партиянинг етук сиёсий арбоби Леонид Ильич Брежневнинг вафоти қалбларимизни чуқур қайғуга тўлдирди, — деди кекса ўқитувчи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Ҳамидулла Маҳкамов. — Мамлакатимиз бошига шундай оғир мусибат тушган кунларда партия атрофига янада мустаҳкамроқ жипслашишга, ёш авлодни Ватанга садоқат, халқимизга чексиз ҳурмат руҳида тарбиялашга сўз берамиз.

Митингда сўзга чиққан мактаб тарбиявий ишлар бўйича илмий бўлимининг мудири Қобил Мирвалиев, ўқитувчи Раҳмон Азизовлар Л. И. Брежневнинг серқирра фаолияти доимо партияга ва совет халқига содиқлик билан хизмат қилишнинг илҳомбахш намунаси бўлиб қолишини, ҳар томонлама баркамол кишини тарбиялашда бу йўл ҳаётий мактаб ролини ўташини таъкидладилар.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

11 ноябрь куни областимизда 174 тонна пахта тайёрланди. Мавсум бошидан буён қабул пунктларига 468 минг 705 тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

● ЧИНОЗ. Навоий номли колхознинг Ғаффор Акромов бошлиқ бригадаси пахтакорлари мавжуд 45 гектар пахта майдонидан 53 центнердан ҳосил олиб, зиммадаги социалистик мажбуриятларини бажаришди. Ҳосилнинг 90 процентдан ортиқроғи биринчи сортларга топширилди.

Шунингдек, хўжаликнинг Ашур Ниёзов етакчилик қилаётган бригадаси заршуносларн ҳам мавжуд 105 гектар пахта майдонидан 40 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, социалистик мажбуриятларини шараф билан уддалашди. Бу бригада аъзолари ҳам ҳосилнинг 90 процентини биринчи сортларга сотишди. Бригада азаматлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга, давлатга яна 15 тонна пахта армуғон этишга астойдил ҳаракат қилишяпти.

● БЎКА. «Кўкорол» совхози пахтакорлари биринчи довондан ошишди. Мавжуд 3110 гектар ердан 26,8 центнердан хирмон уйилди. Давлатга 8355 тонна «оқ олтин» сотилди. Хўжаликнинг 3, 4 ва 5-бўлимлари пахтакорлари бу марранинг тезроқ эгалланишига муносиб ҳиссаларини қўшишди.

Айни кунларда совхоз ишчилари ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш учун курашни авж олдиришган.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 12 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада мавсум бошидан буён.

БЎКА	0,02	118,16	113,80
ОҚҚЎРҒОН	0,02	112,71	106,67
ПИСКЕНТ	0,04	108,81	109,59
ҒАЛАБА	0,01	107,73	105,84
БЕКОБОД	0,10	106,69	90,93
КОММУНИСТИК	0,03	105,94	103,81
УРТА ЧИРЧИҚ	0,04	105,74	100,72
ЯНГИЙЎЛ	0,02	105,01	102,27
ЧИНОЗ	0,11	102,38	100,11
Область бўйича:	0,04	109,00	103,13

● Бўстонлиқ райони меҳнаткашлари оққўрғонлик пахтакорларга ҳосил йиғим-теримида яқиндан ёрдам беришаяпти. Суратда: бир группа ғазалкентлик ҳашарчилар «Оққўрғон» совхозининг 3-бўлимида йиғим-теримда. В. Портнов фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети пахта йиғим-теримини уюштириш юзасидан шаҳарлар, сабзавоткор районлар, ўқув муассасалари коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил ноябрь ойининг иккинчи беш кунлиги якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгийўл шаҳрида** (шаҳар партия комитетининг секретари Рибалко, шаҳар ижроия комитетининг раиси Анорқулов, шаҳар комсомол комитетининг секретари Расчёскина, шаҳар пахта штаби бошлиғи Раззоқов ўртоқлар) қолдирилди. Бу шаҳар кишиларни йиғим-теримга жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир теримчининг ўртача энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент районида** (район партия комитетининг секретари Толипов, район ижроия комитетининг раиси Худойберганов, район комсомол комитетининг секретари Ғозиев, пахта штаби бошлиғи Тўрахонов ўртоқлар) қолдирилди. Бу район кишиларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир теримчининг энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

Тошкент шаҳрининг Фрунзе районига (район партия комитетининг секретари Хўжаева, район ижроия комитетининг раиси Бекмирзаев, район комсомол комитетининг секретари Одилов, пахта штаби бошлиғи Исмоилов ўртоқлар). Бу район кишиларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир теримчининг энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Байроқ Тошкент шаҳрининг С. Раҳимов районидан олиб берилади.

Бўка районидаги Димитров номли 16-ўрта мактаб коллективига (директори Бузрукова, партия ташкилотининг секретари Габидулин, касаба союз комитетининг раиси Насимов, комсомол ташкилотининг секретари Соҳибназарова, ўртоқлар). Бу мактаб ўқувчиларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир ўқувчининг ўртача энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Байроқ Ғалаба районидаги Муротбоев номли 21-ўрта мактабдан олиб берилади.

Янгийўл шаҳридаги Чехов номли 13-ўрта мактаб коллективига (директори Ласкова, партия ташкилотининг секретари Прошин, касаба союз комитетининг раиси Чернишова, комсомол ташкилотининг секретари Шамина ўртоқлар). Бу мактаб ўқувчиларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир ўқувчининг ўртача энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Байроқ Оҳангарон шаҳридаги Фурқат номли 2-ўрта мактабдан олиб берилади.

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» номидаги 11-ўрта мактаб коллективига (директори Усмонова, партия ташкилотининг секретари Иброҳимов, касаба союз комитетининг раиси Деҳқонов, комсомол ташкилотининг секретари Эгамбердиева ўртоқлар). Бу мактаб ўқувчиларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир ўқувчининг ўртача энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Байроқ Калинин районидаги Нодира номли 15-ўрта мактабдан олиб берилади.

Чирчиқ шаҳридаги 12-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти коллективига (директори Латипов, партия ташкилотининг секретари Ҳусниддинов, касаба союз комитетининг раиси Аксельрод, комсомол ташкилотининг секретари Балашов ўртоқлар). Бу билим юрти талабаларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир ўқувчининг ўртача энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Байроқ Оржоникидзе районидаги 21-қишлоқ ўрта ҳунар-техника билим юртидан олиб берилади.

Бекобод шаҳридаги медицина билим юрти коллективига (директори Жалилов, партия ташкилотининг секретари Мадалиев, комсомол ташкилотининг секретари Мамадалиев ўртоқлар). Бу билим юрти талабаларни пахта йиғим-теримига жалб этиш топшириғини анча ошириб бажарган ва ҳар бир ўқувчининг ўртача энг кўп пахта теришини таъминлаган.

Байроқ Янгийўл шаҳридаги озиқ-овқат техникумидан олиб берилади.

Янгийўл шаҳри, Тошкент райони, Тошкент шаҳридаги Фрунзе райони корхоналари ва ташкилотлари коллективларига, Бўка районидаги Димитров номли 16-ўрта мактаб, Янгийўл шаҳридаги Чехов номли 13-ўрта мактаб, Калинин районидаги «Партия XXI съезди» номли 11-ўрта мактаб, Чирчиқ шаҳридаги 12-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти, Бекобод шаҳридаги медицина билим юртига кўчма Қизил байроқлар билан биргаликда илғор теримчиларни рағбатлантириш учун 500 сўмдан пул мукофоти ажратилди.

* * *

ОБЛАСТЬ партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш тадбирларини муддатидан илгари бажариш юзасидан районлар, совхозлар, колхозлар ўртасидаги мусобақанинг 1982 йил 1 ноябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

Бўка районига (район партия комитетининг секретари, Исломов, район ижроия комитетининг раиси Абдужабборов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Ғуломов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Содиқов, район комсомол комитетининг секретари Муҳамаджонов ўртоқлар). Бу районда давлатга гўшт сотиш суръатини 14 процент, сут сотиш суръатини 8 процент, тухум сотиш суръатини 15 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Оққўрғон районидан олиб берилади.

Коммунистик районидаги Свердлов номли колхозга (раиси Цой, партия комитетининг секретари Маймоқов, касаба союз комитетининг раиси Ўрдабоев, комсомол комитетининг секретари Тен ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 10 процент, сут сотиш суръатини 5 процент, тухум сотиш суръатини 14 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоздан олиб берилади.

Ғалаба районидаги «Победа» колхозига (раиси Пак, партия комитетининг секретари Холтурсунов, касаба союз комитетининг раиси Нурбеков, комсомол комитетининг секретари Мелибоев ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 7 процент, сут сотиш суръатини 13 процент, тухум сотиш суръатини 30 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Янгийўл районидаги Калинин номли колхоздан олиб берилади.

Калинин районидаги «Назарбек» совхозига (директори Қораҳўжаев, партия комитетининг секретари Исамуҳамедов, ишчилар комитетининг раиси Жабборов, комсомол комитетининг секретари Расулов ўртоқлар). Бу совхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 21 процент, сут сотиш суръатини 6 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Оржоникидзе районидаги Мусамуҳамедов номли совхоздан олиб берилади.

Оққўрғон районида чорвачиликни ривожлантириш тадбирларини бажариш ҳамда гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишда юксак суръатларга эришиш учун яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бўка районига, Коммунистик районидаги Свердлов номли ва Ғалаба районидаги «Победа» колхозларига, Калинин районидаги «Назарбек» совхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

ОБЛАСТЬ партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли бажариш юзасидан районлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил 10 ноябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

Ғалаба районига (район партия комитетининг секретари Хадралиев, район ижроия комитетининг раиси Каримов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Қуттибоев, район комсомол комитетининг секретари Абдухолиқов ўртоқлар). Бу районда 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини бажаришда яхши суръатга эришилган. Минерал ўғит солиш ўн кунлик топшириғи 100 процент, органик ўғит жамғариш ва далаларга солиш топшириғи 100 процент, ерларни шудгорлаш топшириғи 170 процент, токларни кесиш топшириғи 125 процент, ток қатор ораларини ҳайдаш ва озиқлантириш топшириғи 100 процент, токларни кўмиш топшириғи 167 процент, боғ қатор ораларини ҳайдаш топшириғи 100 процент, боғларни суғориш топшириғи 126 процент, яхоб суви бериш 100 процент, ҳамма маркадаги тракторларни ремонт қилиш топшириғи 109 процент, ҳайдов тракторларини ремонт қилиш топшириғи 133 процент, дон комбайнларини ремонт қилиш топшириғи 100 процент, дағал озуқани майдалаш топшириғи 100 процент, сомонни буғлаш топшириғи 100 процент, сунъий сут тайёрлаш топшириғи 100 процент бажарилган.

Сабзавотчиликка ихтисослашган Калинин районига (район партия комитетининг секретари Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси Авулқосимов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Дўсканаев, район комсомол комитетининг секретари Абдураҳмонов ўртоқлар). Бу районда 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини бажаришда яхши суръатга эришилган. Кузги шудгор олдидан минерал ўғит солиш ўн кунлик топшириғи 100 процент, органик ўғит жамғариш ва далаларга солиш топшириғи 103 процент, ерларни шудгорлаш топшириғи 120 процент, ток қатор ораларини ҳайдаш ва озиқлантириш топшириғи 109 процент, токларни кесиш топшириғи 140 процент, токларни кўмиш топшириғи 109 процент, боғ қатор ораларини ҳайдаш топшириғи 105 процент, боғларни суғориш топшириғи 104 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғи 100 процент, яхоб суви бериш топшириғи 112 процент, ҳамма маркадаги тракторларни ремонт қилиш топшириғи 107 процент, дон комбайнларини ремонт қилиш топшириғи 100 процент, сомонни буғлаш топшириғи 101 процент, суюқ озуқа аралашмаси тайёрлаш топшириғи 104 процент, сунъий сут тайёрлаш топшириғи 105 процент бажарилган.

Коммунистик, Бўка, Тошкент районларида 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни бажаришда яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Янгийўл, Чиноз ва Паркент районларида кузги-қишки тадбирларни бажариш ишлари суст уюштирилаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Ғалаба ва Калинин районларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

✦ ТОШКЕНТ давлат университетидаги амалий физика илмий-тадқиқот институтида қудратли бетатрон ишга туширилди. Бу установка ўзаро ҳаракат қилувчи элементар зарраларни фундаментал тадқиқ этиш, татбиқий вазифаларни ҳал қилиш имконини беради. Жумладан, пахта ҳосилдорлигини ошириш мақсадида чигитни нурлантириш учун асбоб-ускуналар яратиш имконияти ўрганилади.

* * *

✦ «НАМАНГАН» совхози фермасида соғиб олинаётган сут бир центнер ошди. Бу эса жониворлар озуқа рационига хлорелла қўшилганлигининг натижасидир. Наманган педагогика институтининг олимлари тавсиясига биноан тўйимли сув ости ўсимликлари товуқ ва қуёнларни озиқлантиришда ҳам фойдаланилмоқда. Ҳозир бир группа тадқиқотчилар хлорелла суспензиясини чорвачилик биноларига механизация йўли билан узатиш қурилмасини яратиш устида иш олиб бормоқдалар.

* * *

✦ БУ йил очилган Навоий медицина билим юртининг талабалари биринчи имтиҳонни пахтазорда топширдилар. Бўлажак медицина ҳамширалари тажрибали мураббийлар раҳбарлиги остида янги область колхозларининг дала шийпонларида беморларни қабул қилдилар. Билим юрти учун янги бино қурилиши бошлаб юборилди. Бу бинода самарали ўқиш учун ҳамма шароитлар яратилади.

* * *

✦ КОГОНДАГИ Мансуров номли мактабда очилган кўргазма «Биз — табиат дўстларимиз» деб аталади. Бу кўргазмада ўқувчилар жонажон ўлка бўйлаб қилган сафарлари чоғида тўплаган гербарийлар, мактаб участкасида етиштирилган турли хил ўсимликлар намойиш қилинган. Когон мактаб ўқувчилари билан бирга райондаги бошқа кўпгина мактабларнинг тарбияланувчилари, уларнинг ота-оналари ҳам кўргазмани зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар. Энг яхши экспонатлар табиатни муҳофаза қилиш Бухоро область жамиятининг дипломлари билан тақдирланди.

* * *

✦ НАРЗУЛЛАЕВЛАРнинг ўқитувчилар сулоласи педагогик стажи икки юз йилни ташкил этади. Сулоланинг бошлиғи Отахон Нарзуллаев Чортоқ районидаги Пешқарон қишлоғи мактабида ярим асрдан буён ўқитувчилик қилмоқда. Уч ўғли ва уч қизи ота изидан борди. Ҳозирги кунда Пешқарондаги бешта ўрта ва учта саккиз йиллик мактабда икки юз нафардан ортиқ ўқитувчи меҳнат қилмоқда. Уларнинг кўпчилиги кекса педагогнинг собиқ ўқувчиларидир.

* * *

✦ ЛАЙЛАКЛАР Марҳаматда қишлаш учун қолдилар. Улар шаҳар электротехника заводининг минорасига ўрнашиб олдилар. Маълумки, ана шу қушлар ўзига ин қўйиш учун жойни ниҳоятда эҳтиёткорлик билан танлайди. Завод территориясининг ҳавоси ниҳоятда тоза бўлганлиги, дарахтлари кўплиги учун лайлакларни шу ерга жалб этган. Ишчилар, мактаб ўқувчилари қушларни ўз ҳимоялари остига олдилар.

* * *

✦ НУРОТАДА ҳунар-техника билим юртининг янги ўқув корпуси қад кўтарди. Ана шу билим юртини битириб чиққан Нозигул Розиқова бошчилик қилаётган сувоқчи комсомол ёшлар бригадаси бу объектни аъло баҳога топширди. Бригаданинг меҳнат календарида ҳозир 1983 йилнинг февраль ойи бошланган. 15 қизнинг ҳаммаси чўпонлар ўлкасида очилган билим юртида қурувчилик касбларини эгаллаган.

(ЎзТАГ).

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

Бригадир

ОЧЕРК

МЕЛИБОЙ ака кеча ўйлаб қўйган режасини раис, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мараҳимов билан маслаҳатлашиб, олиш учун эрталабдан, ҳали теримчилар пахтазорга тушмасдан идорага борар экан, кузнинг тонгги изғиринига писанд қилмай, бир-бирларини қувлашиб мактабга кетаётган бошланғич синф ўқувчиларига дуч келди. У бу кичкинтойларнинг кўпини танирди. Қуралай кўзли попкасини силкитиб бораётган анаву қизча шу йил бошида ҳисобот йиғилишида колхозчиларни табриклагани келган пионерлар сафида туриб, мактаб ўқитувчиларидан бири тўқиган жўнгина, аммо кўпни кўрган Мелибой аканинг кўзидан ҳам севинч ёшларини тирқиратиб юборган шеърни жаранглатиб ёдаки айтиб берган эди. Шеърнинг бир банди унга, бригада бошлиғига бағишланганди.

Беихтиёр ёдга тушган бу воқеа Мелибой ака кўнглини тошдек босиб ётган ташвишлардан халос қилиб, нохуш ўйлари тарқалиб кетди. У ўз-ўзидан одимини секинлатди, атрофига бироз синчковлик билан назар ташлай бошлади. Тепаликда ўқувчилар ошиқаётган мактаб кўркам савлат тўкиб турарди. Унинг пастроғида — колхоз правлениесининг идораси.

Киши ҳар куни кўриб юрган нарсасига кўникиб қолар экан. Кўп эмас — бирор ўн йил аввал бу жойларда нураётган пастқамгина уйлар букчайиб турарди. Мактаб ва идора қурилди-ю, колхознинг маркази янада кенгайиб кетгандек кўрина бошлади. Аммо бир кунда эмас — бир неча йиллар ичида рўй берган бу ўзгаришларга одатланиб қоларкансан. Қаранг, бу бинолар ҳамиша шундай чирой очиб тургандек туюлаяпти.

Хўжаликда кейинги беш-олти йил ичида биргина бу қурилишлар бўлдими? Янги касалхона, машина-трактор парки, бузоқчилик комплекси-чи? Йўлларга ётқизилган асфальтлар, уларни тунлари ойдин қилиб турадиган ёритгичлар-чи?

Мелибой ака буларнинг ҳаммаси ғойибдан келмаётганлигини билади. Пахта планлари тўлиб, колхоз кассасига мўмай пул тушаяптики, хўжаликнинг шундай қурилишларга қўли етмоқда. Бригадир раиснинг режалари ҳали кўплигини ҳам билади. Яна улар қанча қурилишлар қилишни мўлжаллашаяпти. Демак, бу орзулар рўёбга чиқиши учун пахта хирмонларини янада баландроққа кўтаришлари лозим бўлади.

У идора остонасида туриб рўпарадаги ойнада ўз аксини кўрди. Тунов куни тўққиз ўғил-қизининг ўртанчаси Ойимча сал эркаланиб, «Дада, битта ҳам қора сочингиз қолмабди-я!» деганча борга ўхшайди. Начора, умр —оқар дарё...

Лекин, бу дарё оқими қандай бўлди? Унинг сувлари қумга сингиб кетгандек изсиз йўқолдими ёки оби-ҳаёт бўлиб далаларни яшнатдими?

Мелибой Султонов табиатан жуда камтар. Катта йиғинлар олдидан унга қайта-қайта тайинлаб, орден ва медалларини тақдиришади. Бундай кезларда у Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари, қўша-қўша медалларининг кўксида ярқираб туришидан ўзини жуда ўнғайсиз ҳис этади. У, еттинчи синфни эндигина тугаллаган 15 ёшли ўспирин, урушнинг энг оғир даври —1942 йилда шу хўжалик далаларига чиққанда ҳам, қирқ йил ер билан тиллашиб ҳам шуҳрат кетидан қувмаган, бу ҳақда ўйламаган. Озми-кўпми меҳнатини сийлашибди —куллуқ!

...Раис ўз хонасида экан.

— Хирмонда кўсак тўпланиб қоляпти, «варақа»дан ёрдам берсангиз, деб келувдим. Бригадамизда ишлаб турган биттаси терилган кўсакларни чувишга улгурмаяпти.

Бригадир тилидаги «варақа» — кўсак чувиш агрегати эди.

— Биз ҳам инженер билан шуни маслаҳатлашган эдик,— деди М. Мараҳимов. — Бирор соатлар ичида қўшни бригададагини сизларга жўнатамиз.

Бригадир раис хонасидан илтимоси тез ҳал бўлганидан мамнун чиқди. Мадамин Мараҳимов эса бу кам гап, аммо ишчан, фидойи, хўжалик таянчларидан бири бўлган Мелибой ака ҳақида ўй суриб қолди. У бошлиқ бригада планни хўжаликда биринчилар қатори бажарди. Ҳозир улар давлатга пахта сотишда 130 процентни қоралаб қўйишган. Аммо терим суръатлари камаяётгани йўқ. Қозонда борки, чўмичга чиқмоқда!

Далада ҳосил мўллиги эса бежиз эмас. Бригаданинг 96 гектар пахтазорлари туя ўркачларидек паст-баланд. Бу ерларга сув тарашнинг ўзи бир машаққат. Эгатдаги сув меъёридан сал кўп бўлса ҳам ариқ ичини ювиб, ғўза илдизларини очиб кетади. Камроқ бўлса картанинг боши захлаб, сувни оёқлатиб бўлмайди.

30—40 йиллик иш тажрибасига эга Арслонбой Хўжакелдиев, Бўтахон Расулов, Тошканбой Баратовлар бу нотекис пайкалларга оби-ҳаёт тарашнинг ҳаддисини обдон олганлар. Сув тақчил, саратон жазирамали келган бу йилги шароитда ҳам бригада пахта далаларидаги ғўзалар чанқаб қолмаганлиги, бир текис ҳосил берганлиги уларнинг кунни-тунга улаб тиним билмай қилган меҳнатлари, катта маҳоратлари самарасидир.

Бригада ерларини шудгор қилиш, чигит экиш, қатор ораларига ишлов бериш, айниқса, машинада пахта териш ғўзани суғоришдан осон эмас. Раҳмонали Султонов билан Мамадали Давлатовлар бу ишнинг уддасидан чиқаётган эканлар, уларнинг маҳоратига тан бериш керак.

Мелибой ака асли тракторчидан чиққан бригадирдир. 50-йилларда пахтачилик комплекс механизациялаштирила бошлангач, унга ҳам тракторчилик курсида ўқишни таклиф этишди. У Олмазордаги шундай курсни тугаллаб, колхозда ишлай бошлади.

— Бу пайтда «Универсал» тракторлари бўлар эди, —эслайди Мелибой ака. — У анча камқувват, бизнинг ерларда жуда қийналиб қоларди. Ахир ерларимиз қиялиги 40 градусгача боради. Ишчи органларини чуқуррок культивация қилишга мосласак, трактор торта олмасди. Культивация саёз ўтказилса эса ҳосил тузукроқ бўлишига кўз тикиб бўлмайди. Шунинг учун эрта саҳардан ярим кечагача даладан чиқмасдик. Шундай чарчар эдикки, уйга бормасдан трактор ўриндиғида мизғиб олсак, дердик.

1971 йилда Мелибой акани бригадирликка тайинлашганида ҳам у аввало кечаги ҳамкасблари — тракторчилар кўнглини топишга ҳаракат қилди Чунки ишнинг оғири ҳам, ҳосилнинг тақдири ҳам улар зиммасида эди.

— Пахтачиликда ишлаётганимга оз вақт бўлгани йўқ,— дейди бригадир. — Менинг билишимча, ҳосил яхши бўлиши учун энг асосий тўрт нарсага эътибор бериш керак.

Биринчиси — шудгор. Бободеҳқонларимизнинг ҳаммамизга маълум мақолига бироз ўзгартиш киритиб, уни «Ер ҳайдасанг куз ҳайда, ҳайдаганда ҳам чуқур ҳайда», дейилса ўринли бўларди. Чуқур шудгор тупроқнинг унумдор қатламини кенгайтиради. Бегона ўтлар пастга тушиб, чириб кетади. Вилт камаяди.

Иккинчиси — чигитни яхши ишлов берилган майин тупроққа экиш. Уруғ ташланаётган карта серкесак бўлса, чигит ола чиқади. Хатосига экканингиз билан вақтдан бой берасиз, кўчат олачалпоқ бўлиб қолади.

Учинчиси — сифатли культивация. Қатор ораларига қанчалик тез-тез ва яхши ишлов берилса, ғўза шунчалик сершоқ бўлиб ўсади. Ғўзанинг ҳар ҳосил шохи эса камида 3—4 шона, деган гап.

Ва ниҳоят чеканка. Биз бу ишни ой, кунга қараб эмас, ғўза ривожини кўриб ўтказамиз. Даладаги ғўзаларда ўртача 14—16 ҳосил шохи пайдо бўлдими, чеканкага киришаверамиз.

Кўп йиллар давомида мисқоллаб тўплаган бу тажрибаси бригадирни ҳали ҳеч ер чиздириб қўймеди. Унга кейинги 12 йил ичида колхознинг учта бригадасига раҳбарлик қилишга тўғри келди. Юмшоқ кўнгилли Мелибой ака колхоз раҳбарларининг «Шу бригада ўтириб қолди, бир кўтариб берсангиз», деган илтимосларини иккита қилолмас эди. Хўжаликнинг 3-бригадасига бошлиқ қилиб тайинлашганида ҳосилдорлик 23 центнерга тушиб қолган экан. Икки йил ичида 36 центнерга етказишди. 1975 йилда гектаридан 17 центнердан ҳосил олинган бригадага бошлиқ бўлиб, ўша йилиёқ 35 центнерлик хирмон кўтаришди.

Мелибой ака Султонов ҳозир ишлаётган 2-бригадага икки марта раҳбарлик қилди. Биринчи галда у етакчилигидаги коллектив пахта ҳосилдорлигини 36,4 центнерданга етказишган эди. Мелибой акадан яна қолоқ бригадага ўтиб ишлашни илтимос қилишди. Аммо бу ерда ҳам иш орқага кета бошлади. Ҳатто план тўлмай қолди. Уни яна ўз бригадасига ўтказишди. Икки йилдан бери гектаридан 40 центнердан кам ҳосил олишмайди. Бу йилги марралари эса — 50 центнер!

Юқорида биз Мелибой аканинг мўл пахта ҳосили етиштиришда ўзи амал қиладиган қоидаларига тўхталган эдик. Бироқ бу нарсалар бошқаларга ҳам сир эмас-ку!

— Ер ҳалолликни ёқтиради, — дейди бригадир бу ҳақдаги саволимизга жавобан. — Далага чиқдингми — ҳалол ишла. Чопиқни ҳам, культивация, суғоришни ҳам сифатли ўтказ. Акс ҳолда ерни алдайман деб, ўзинг алданиб қоласан.

Бригадир қайси коллективга бошчилик қилмасин энг аввало бу фикрини аъзоларига тушунтиришга интилади. Улар буни фақат тушуниб қолмесдангина, қалблари ва онглари билан шундай ишлаш зарурат эканлигини ҳис эта бошласалар — шу пайтдан бошлаб бригадир ишларимиз юришиб кетди, дея олади.

Бутун умри бўйи битта хўжаликда ишлаб, куч-ғайрати, тажрибасини пахтачиликка аямай сарфлаётган Мелибой ака Султонов йил сайин пахтазорлари серҳосил, қишлоқлари обод, турмушлари фаравон бўлиб бораётганлигини кўриб, танлаган касбидан, меҳнатидан ичдан қувониб қўяди. Ахир чин деҳқон умрининг мазмуни ҳам заминни яшнатиш, маъмурчилик яратишдан иборат эмасми?!

Эркин ЭРНАЗАРОВ,
Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхози.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Тошкент область прокуратураси Тошкент район прокурорининг ёрдамчиси М. Толиповга отаси

Наби ТОЛИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325743; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 07496. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1727. 18